

IN SITU OHRANJANJE

Metka ŽAN

Univerza v Ljubljani

Biotekniška fakulteta

Oddelek za zootehniko

Javna služba nalog
genske banke v
živinoreji

Ohranjanje *IN SITU*

Pravilnik ..., Ur.l.RS, 2004

- Je ohranjanje kmetijskih živalskih genskih virov *in vivo* v okolju, v katerem so nastali in razvili svoje posebne lastnosti 31. člen (ohranjanje *in situ*)
- (1) Za ohranjanje avtohtonih pasem domačih živali (ohranjanje *in situ*) izdelava organizacija ukrepe, ki vključujejo zlasti:
 - - vzdrževanje populacij živih živali v njihovem naravnem (izvornem) okolju,
 - - tradicionalne tehnologije reje po načelih trajnostnega razvoja,
 - - vzdrževanje velikosti populacije, ki omogoča izvajanje osnovnih rejskih ukrepov,
 - - pogoje za izvajanje rejskih in selekcijskih ukrepov,
 - - raziskovanje in odkrivanje zootehniških in molekularno bioloških karakterizacij avtohtonih pasem,
 - - prirejo in pridelavo domačih tradicionalnih živalskih proizvodov in izdelkov.
- (2) Ukrepe ohranjanja avtohtonih pasem domačih živali (ohranjanje *in situ*) izvaja organizacija.

Ohranjanje *IN SITU*, Pravilnik ..., Ur.l.RS, 2004

40. člen (obseg ohranjanja posameznih avtohtonih in drugih pasem v genski banki - ohranjanje *in situ*)

- 1) Osnovni kriterij za določitev obsega genske banke (ohranjanje *in situ*) *in vivo* je število plemenic po posameznih vrstah iz razreda stopnje ogroženosti »ogrožena« (5. člen). Ustanovljene genske banke delujejo po programu v skladu z načeli ohranjanja in zaščite ter karakterizacije pasme in morajo biti rejsko ter selekcijsko oskrbovane.
- (2) Od vsake slovenske avtohtone pasme je v genski banki (ohranjanje *in situ*) vsaj toliko plemenic, kot je to zapisano v razredu »ogrožena« po vrstah v tabeli v 5. členu. Število in razmerje plemenice: plemenjaki mora omogočati nesorodstvena parjenja oziroma kadar to ni mogoče, zagotavljati najmanjši obseg parjenja v sorodstvu. V gensko banko slovenskih avtohtonih pasem so vključene vse avtohtone pasme navedene v zakonu in tiste pasme, ki se priznajo v skladu z zakonom za slovenske avtohtone pasme.
- (3) Za tradicionalne pasme s stopnjo ogroženosti »kritična« in »ogrožena«, veljajo enaka določila, kot so določena v prejšnjem odstavku.
- (4) Od tujerodnih pasem praviloma ni v genski banki (ohranjanje *in situ*) nobena pasma; izjema so pasme, ki jih zaradi veterinarskih (zdravstvenega stanja) in zootehniških razlogov (inbriding, ipd) ni mogoče dokupiti.
- (5) Osnova za odločitev o vključitvi posamezne pasme v gensko banko (ohranjanje *in situ*) je letna zootehniška ocena pasem, ki jo opravi organizacija.

Ohranjanje *IN SITU* - program 2017-2023

- Strateško prednostno področje 3 – OHRANJANJE ŽGV
- **OBLIKE OHRANJANJA ŽGV *IN VIVO*:**
 - *IN SITU IN VIVO*:
 - reja živali v tradicionalne sistemu prireje in na območju razvoja pasme (izvorno okolje)
 - *EX SITU IN VIVO*:
 - Reja živali izven tradicionalnih sistemov prireje in izven območja razvoja pasme (izven izvornega okolja)

OHRANJANJE *IN SITU IN VIVO*

Uredba komisije EU št. 1408/2013, 18.12.2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju EU pri pomoči „de minimis“ v kmetijskem sektorju se upravičencem s primarno kmetijsko prirejo in živali vključene v gensko banko *in situ in vivo* dodeli pomoč.

Stopnja ogroženosti: kritična ali ogrožena

Odbran, ocenjen in potrjen plemenjak (matere plemenjakov)

Ohranjanje slovenske avtohtone in tradicionalnih pasem kokoši *in situ in vivo*

OHRANJANJE *EX SITU IN VIVO*

Vzpostavitev sistemov ARK FARM – ARK MREŽA – ARK KMETIJA – ARK SREDIŠČE

Ohranjanje *IN SITU*

cikasto govedo	300	300	450	540	650	780	912	1085	1108	1108	1113	2021	1214	1368	1438	1540	1619	1986	2298
štajerska kokoš	182	236	250	313	312	332	407	309	191	162	194	141	132	197	244	200	250	409	
krškopoljski prašič	58	84	112	99	111	104	149	124	130	171	231	297	337	357	415	397	398	433	
drežniška koza	398	409	412	376	407	446	443	430	460	501	530	58	570	581	627	658	722	768	800
lipicanski konj	204	195	200	212	258	320	340	242	248	252	259	271	295	300	314	329	322		
posavski konj	253	250	440	434	465	545	620	570	560	680	660	660	668	695	770	700	730		
slovenski hladnokrvni konj	1146	1226	1247	1237	1438	1620	1810	1460	1550	1278	1240	1270	1245	1294	1441	1400	1350		
bosanski planinski konj														65	70	78	103	115	
belokranjska pramenka	599	657	728	840	75	67	704	767	741	809	802	832	862	991	1007	989	1064	1063	1173
bovška ovca	1732	1865	1813	1758	1738	1866	1862	1934	2556	2638	2529	2346	2141	2500	2627	2733	2801	2794	2900
istrska pramenka	826	887	788	753	780	813	809	903	920	851	840	932	803	860	929	830	835	883	797
jezersko-solčavska ovca	4538	4544	4528	4671	4609	4541	4699	5153	4999	4931	4780	4467	4621	4933	5180	5088	4048	4947	5355
oplemenjena jezersko-solčavska ovca	7072	6972	6522	5272	4930	4634	4609	4918	4722	4597	4501	3916	4516	4774	4238	4082	4048	4066	4578
Leto	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021

Ogroženost slovenskih avtohtonih pasem

Pasma	Stopnja ogroženosti*	Stalež plemenic v letu 2005	Stalež plemenic v letu 2021	Sprememba staleža 2005–2021 (%)
Lipicanski konj	kritična	204	322	57
Posavski konj	kritična	253	730	188
Slovenski hladnokrvni konj	kritična	1146	1350	18
Bosanski planinski konj	kritična	/	115	/
Cikasto govedo	ogrožena	450	2298	410
Krškopoljski prašič	ogrožena	84	433	415
Jezersko-solčavska ovca	ranljiva	4583	5355	17
Opl. jezersko-solčavska ovca	ranljiva	7569	4578	-39
Bovška ovca	kritična	1623	2900	78
Istrska pramenka	kritična	703	797	13
Belokranjska pramenka	kritična	699	1173	68
Drežniška koza	kritična?	389	800	105
Štajerska kokoš	ogrožena	1300**	1510**	16
Kranjska čebela – št. čebeljih družin	ni klasifikacije	159885	208000	30

* Stopnja ogroženosti na nacionalni ravni

** Cena staleža čistopasemskih živali

Ohranjanje slov. avtohtone in trad. pasem kokoši *in situ in vivo* (1)

Za perutnino evropska zakonodaja ne določa upravljanja populacij z rejskimi programi.

Od leta 2020 vključenost v Program Javne službe nalog genske banke v živinoreji

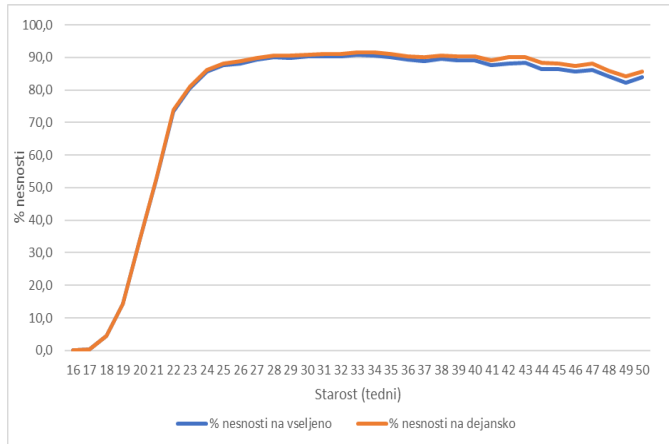
Slovenske tradicionalne pasme kokoši: slovenska grahasta kokoš, slovenska srebrna kokoš, slovenska rjava kokoš, slovenska pozno operjena kokoš

Slovenska avtohtona pasma kokoši: štajerska kokoš
farma Krumperk, UL, BF, Odd. Za zootehniko

Leto	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Pasma	št. vloženi jajci		št. izvaljenih piščancev		Valilnost (%)	
slovenska rjava kokoš	5130	6450	3683	4227	60,1	65,5
slovenska srebrna kokoš	2617	1950	1144	1072	43,7	55
slovenska grahasta kokoš	2492	2700	1260	1762	50,6	65,3
štajerska kokoš	584	878	329	574	56,3	65,4
slovenska pozno operjena kokoš	1354	1500	794	1128	58,6	75,2

Ohranjanje slov. avtohtone in trad. pasem kokoši *in situ in vivo* (1)

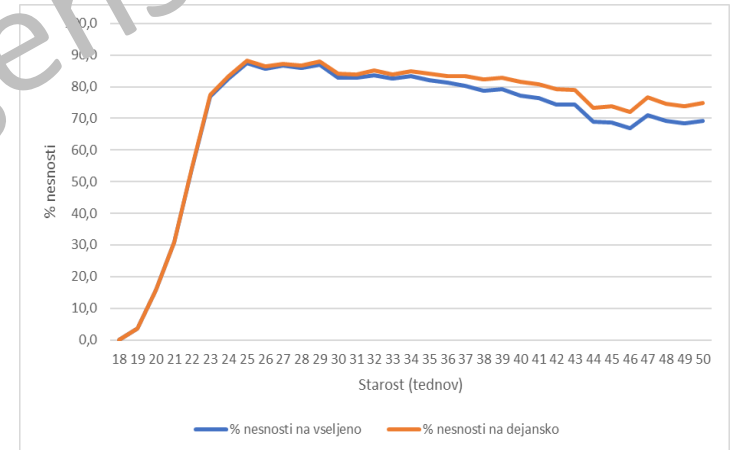
Slov. rjava kokoš

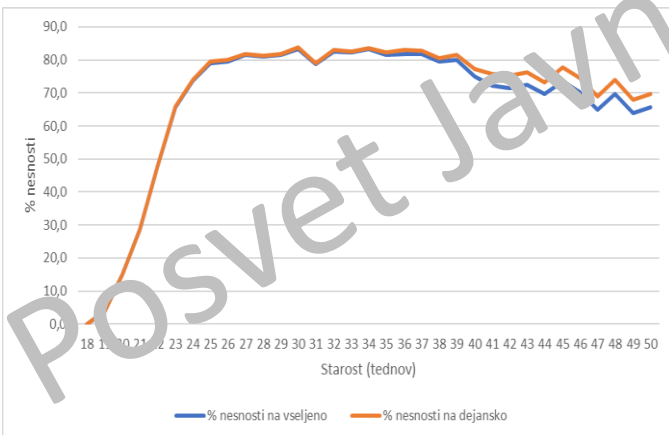
Parametri nesnosti

- od začetka nesnosti do 50. tedna starosti kokoši
- reprezentativen vzorec

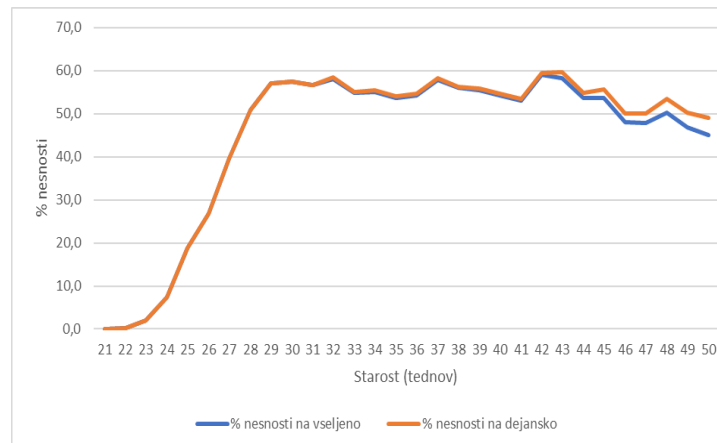
Slov. grahasta kokoš

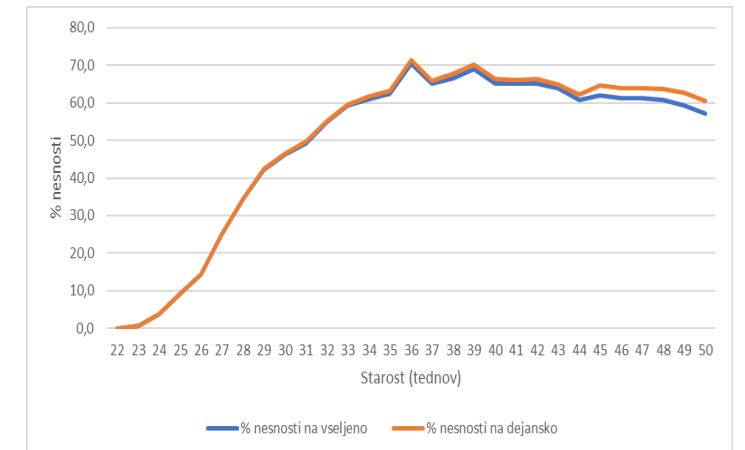
Slov. srebrna kokoš

Štajerska kokoš

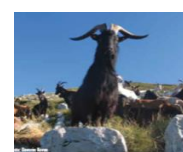

Slov. pozno operjena kokoš

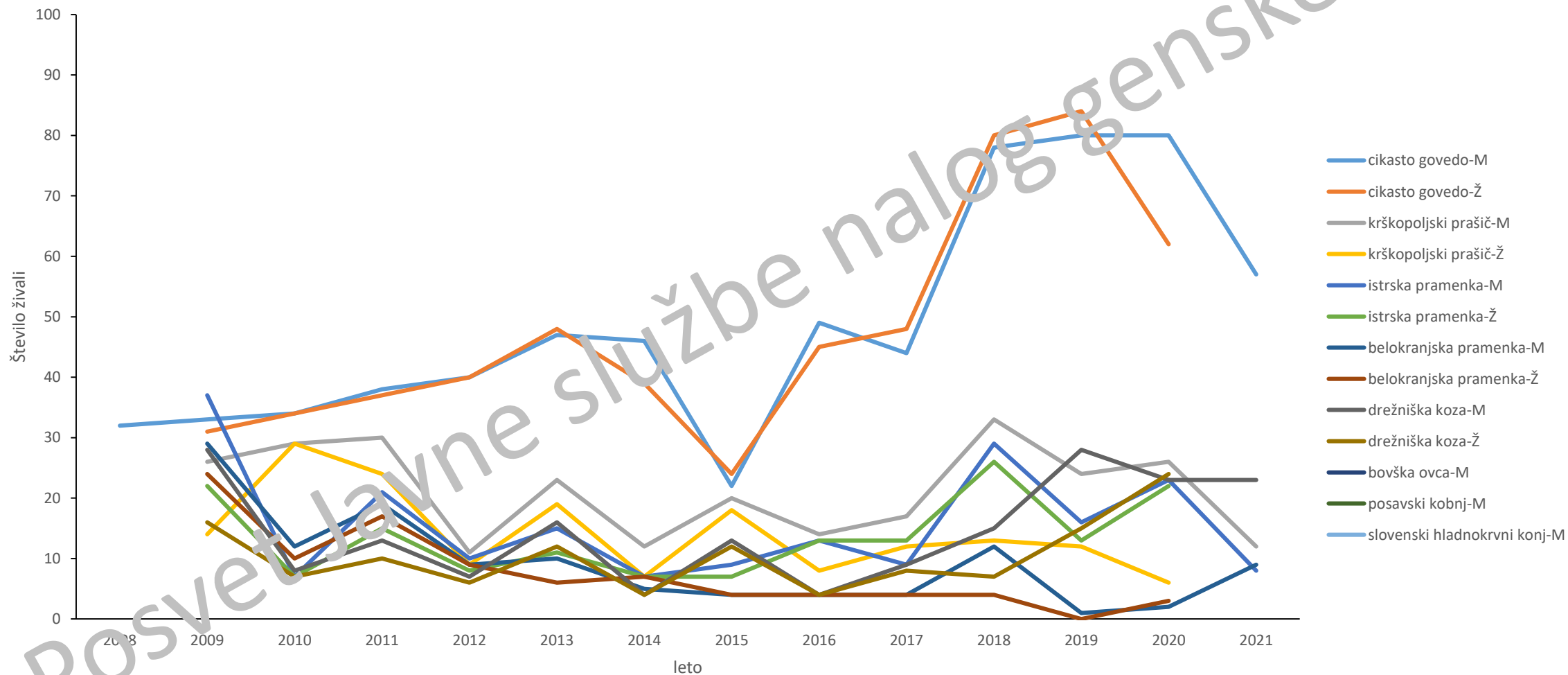

Ohranjanje *IN SITU* – št. živali - de minimis

Leto/pasma	cikasto govedo-M	cikasto govedo-Ž	krškopoljski prašič-M	krškopoljski prašič-Ž	istrska pramenka-M	istrska pramenka-Ž	belokranjska pramenka-M	belokranjska pramenka-Ž	drežniška koza-M	drežniška koza-Ž	posavska ovca- M	posavski kobnj-M	slovenski hladnokrvni konj-M
2008	32												
2009	33	31	26	14	37	22	29	24	23	16			
2010	34	34	29	29	7	7	12	10	8	7			
2011	38	37	30	24	21	15	19	17	13	10			
2012	40	40	11	9	10	8	9	9	7	6			
2013	47	48	23	19	15	11	10	6	16	12			
2014	46	39	12	7	7	7	5	7	4	4			
2015	22	24	20	18	9	7	4	4	13	12			
2016	49	45	14	8	13	13	4	4	4	4			
2017	44	48	17	12	9	13	4	4	9	8			
2018	78	80	33	13	29	26	12	4	15	7			
2019	80	84	24	12	16	13	1	0	28	15			
2020	80	67	26	6	23	22	2	3	23	24			
2021	57		12		8		9		23		63	90	89

Število živali - *de minimis* 2008-2021

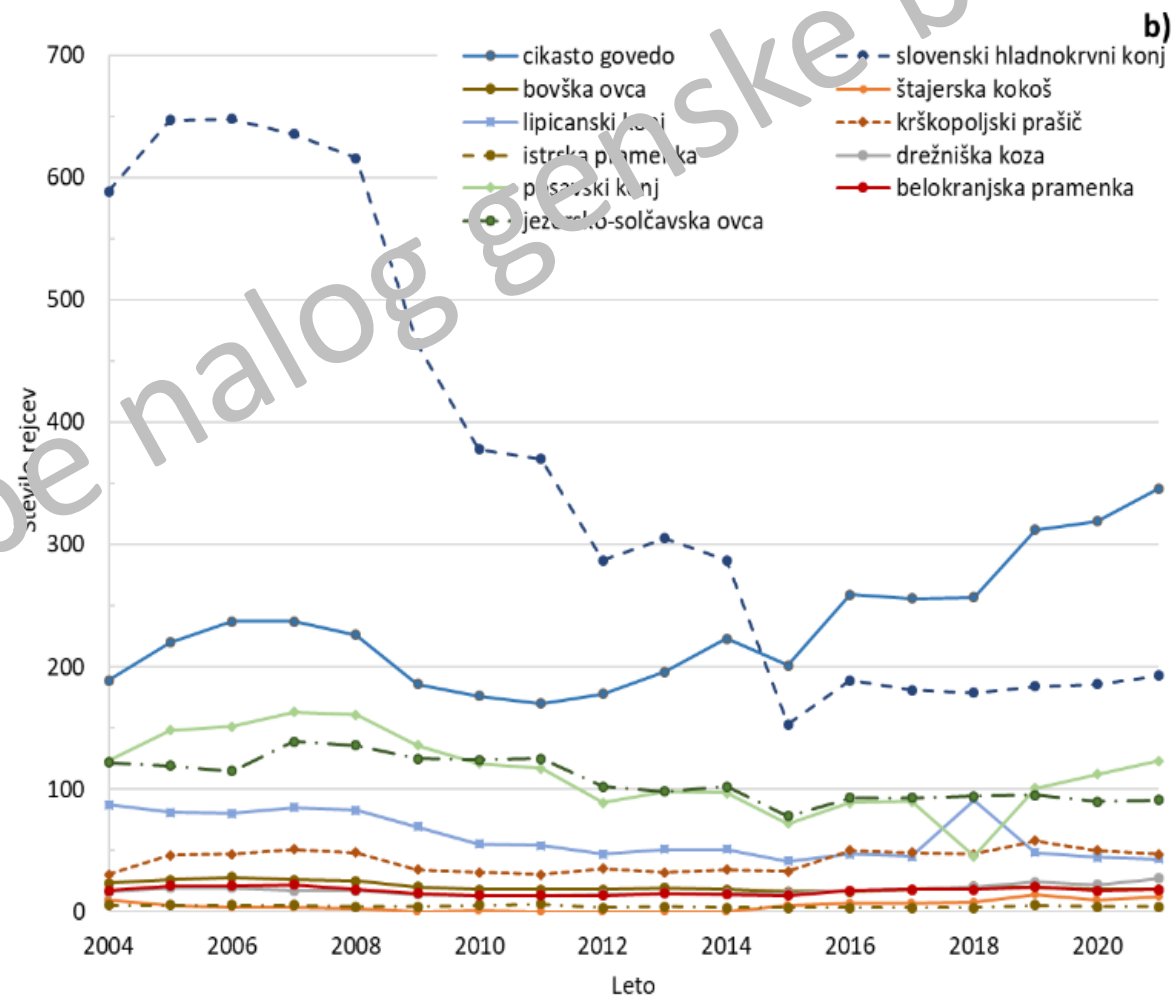
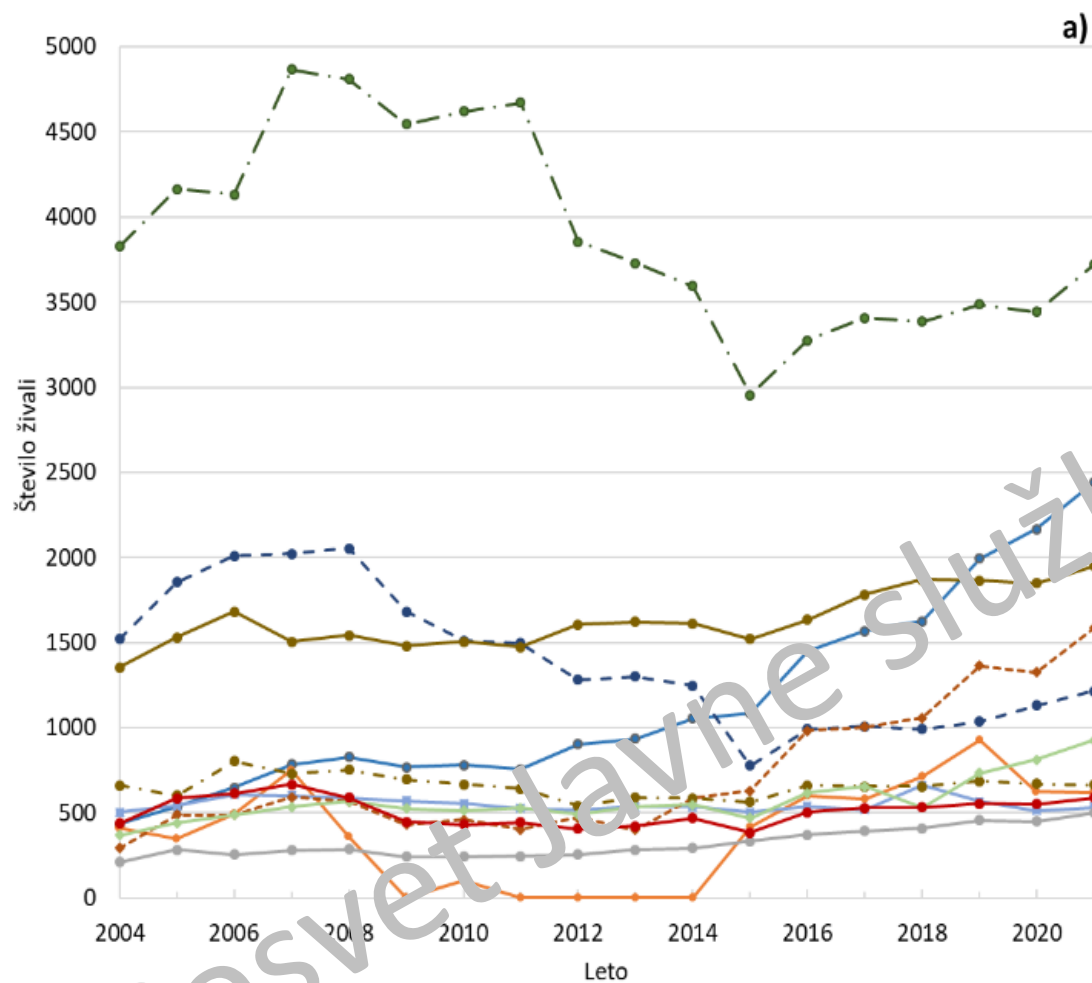

Višina pomoči *de minimis* 2008-2022 (€)

Leto	CK -M	CK-Ž	KP-M	KP-Ž	IP-M	IP-Ž	BP-M	BP-Ž	DK-M	DK-Ž	BO-M	PK-M	SH-M	BPK-M
2008	540,00	/	/	/	/	/	/	/	/	/				
2009	336,00	96,00	171,36	48,96	63,00	18,00	63,00	18,00	63,00	18,00				
2010	336,00	96,00	171,36	48,96	63,00	18,00	63,00	18,00	63,00	18,00				
2011	336,00	96,00	171,36	48,96	63,00	18,00	63,00	18,00	63,00	18,00				
2012	273,00	77,00	442,11	126,31	97,65	27,90	104,00	29,33	114,76	32,78				
2013	204,67	57,82	193,87	55,39	60,77	17,36	96,11	26,89	47,29	13,51				
2014	144,40	40,79	307,02	87,72	105,56	30,16	111,12	31,75	194,42	55,55				
2015	239,39	239,39	97,68	76,60	43,02	35,91	43,09	35,91	43,09	35,91				
2016	166,80	139,44	56,71	44,62	25,02	20,92	25,02	20,92	25,02	20,92				
2017	125,22	125,22	42,57	40,07	18,78	18,78	18,78	18,78	18,78	18,78				
2018	73,57	73,57	25,01	23,54	11,03	11,03	11,03	11,03	11,03	11,03				
2019	83,59	83,59	55,17	50,15	12,54	12,54	12,54	12,54	12,54	12,54				
2020	90,56	90,56	30,79	28,98	13,58	13,58	13,58	13,58	13,58	13,58				
2021	70,00		60,00		40,00		40,00		40,00		39	50	50	
2022	125,00		85,00		70,00		70,00		70,00		70	95	95	95

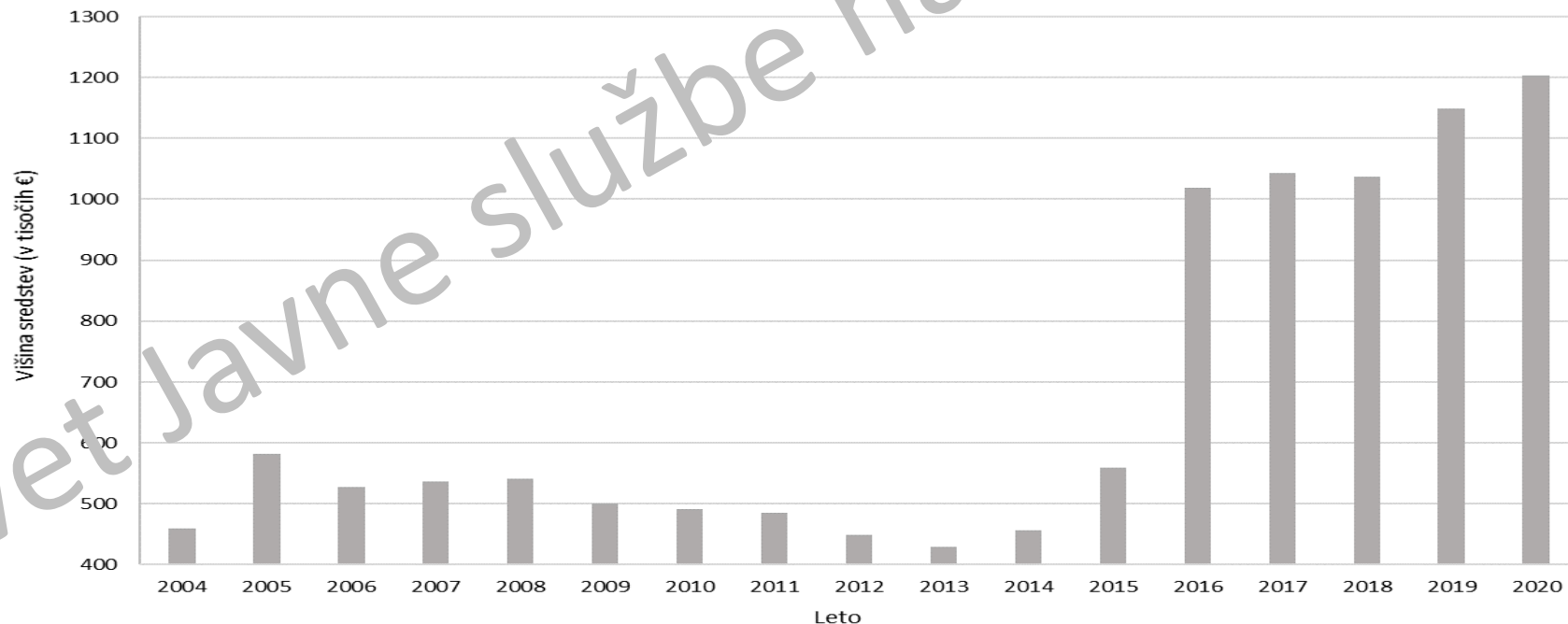

Politika razvoja podeželja in kmet.-okoljskih plačil

Politika razvoja podeželja in kmet.-okoljskih plačil

Leto izvajanja	2004 - 2006	2007-2010 (SKOP)	2007-2014 (KOP)	2015	2016-2020	
					Avtohtone	Tradicionalne
Plačilo	€/GVŽ	€/žival	€/GVŽ	€/GVŽ	€/GVŽ	€/GVŽ
Govedo/konji	120	72	89,38	116,17	193,62	116,17
Ovce in koze	120	10,8	89,38	116,17	193,62	116,17
Prašiči	120	28	89,38	116,17	193,62	116,17
Perutnina	120	1,008	89,38	116,17	193,62	116,17

Skupna višina izplačanih sredstev iz Programa razvoja podeželja za ukrep Reja lokalnih pasem

Ark MREŽA

Promocija avtohtonih pasem
in ohranjanje v živem

Javna služba nalog genske banke v živinoreji izvaja podporo
ohranjanja slovenskih avtohtonih pasem z vzpostavitvijo

ark kmetij in ark središč.

Statusi so namenjeni rejam, ki redijo najmanj tri slovenske
avtohtone pasme domačih živali.

Pravila za sprejetje ark kmetij

V skladu s Programom varstva biotske raznovrstnosti v živinoreji za obdobje 2017–2023 Javna služba nalog genske banke v živinoreji (v nadaljnjem besedilu "Genska banka") v okviru okoljevarstvenih, etoloških in drugih vidikov reje domačih živali izvaja podporo ohranjanja slovenskih avtohtonih pasem z vzpostavitvijo sistemov "ARK-FARM", "ARK-CENTRE", "ARK-PARK" in "ARK-RESCUE NET". Slovenske avtohtone pasme domačih živali in avtohtone sorte kmetijskih rastlin so definirane v Programu razvoja podeželja 2014–2020.

1.) Ark kmetija

Ark kmetija je kmetija, center, gospodarstvo ali ustanova, ki združuje dejavnost kmetovanja in ohranjanja slovenskih avtohtonih pasem domačih živali. Primarna dejavnost je kmetovanje oziroma dohodek iz kmetijske dejavnosti (npr. turizem na kmetiji) medtem ko je ohranjanje avtohtonih pasem sekundarna dejavnost. Zaželeno je, da je kmetija vključena v program ekološkega kmetijstva in poleg ohranjanja slovenskih avtohtonih pasem domačih živali ohranja tudi avtohtone sorte kmetijskih rastlin.

2.) Reja avtohtonih pasem domačih živali

Živali slovenskih avtohtonih pasem morajo presegati 50 % GVŽ vseh rejnih živali. Na kmetiji naj bo predstavljenih čim več slovenskih avtohtonih pasem domačih živali, odvisno od obstoječe infrastrukture in usmerjenosti kmetije. Obremenitev lastnih ali zakupljenih kmetijskih površin, namenjenim reji avtohtonih pasem domačih živali mora ustrezati od 0,5 do 1,9 GVŽ/ha. Na kmetiji naj bo vsaj po ena pasma, iz vsake od spodaj navedenih skupin:

Skupina A: cikasto govedo, slovenski hladnokrvni konj, posavski konj, lipicanski konj, krškopoljski prašič.

Skupina B: jezersko solčavska ovca, bovška ovca, belokranjska pramenka, istrska pramenka, drežniška koza.

Skupina C: štajerska kokoš, kranjska čebela.

Ark kmetija mora rediti najmanj tri slovenske avtohtone pasme domačih živali iz zgoraj navedenih skupin. Komisija se lahko odloči, da sprejme kmetijo, ki redi dve vrsti živali (po dve bodisi iz skupine A bodisi iz skupine B, namesto iz posameznih skupin A in B). Za namene razmnoževanja mora biti za živali iz skupine A in B zastopano minimalno število plemenjakov in plemenic, v skladu z rejским programom, razen v primerih, ko je pri reji posameznih vrst domačih živali v uporabi umetno osemenjevanje, kot so organizirane pripustne postaje, oziroma ko je s temi pravili drugače določeno.

3.) Poreklo živali

Živali na kmetiji iz skupin A in B morajo biti vpisane v rodovniško knjigo in vključene v odoben rejski program za določeno avtohtono pasmo domačih živali. V kolikor živali avtohtonih pasem na takem kmetijskem gospodarstvu (Ark kmetiji) niso vključene v rejski program, morajo kot čistopasemske živali izhajati neposredno iz tradicionalnega (izvornega) okolja pasme in hkrati iz rej oziroma kmetijskih gospodarstev, ki so vključena v odobrene rejske programe.

Komisija lahko za konkretne primere odobri, da se na ark kmetiji priznajo tudi čistopasemski rodovniški prašiči.

V primeru reje kokoši morajo rejci rediti minimalno 10 čistopasemskih živali, ki izhajajo iz jate, vključene v rejski program.

Pravila za sprejetje ark središč

V skladu s Programom varstva biotske raznovrstnosti v živinoreji za obdobje 2017–2023 Javna služba nalog genske banke v živinoreji (v nadaljnjem besedilu "Genska banka") v okviru okoljevarstvenih, etoloških in drugih vidikov reje domačih živali izvaja podporo ohranjanja slovenskih avtohtonih pasem z vzpostavitvijo sistemov "ARK-FARM", "ARK-CENTRE", "ARK-PARK" in "ARK-RESCUE NET". Slovenske avtohtone pasme domačih živali in avtohtone sorte kmetijskih rastlin so definirane v Programu razvoja podeželja 2014–2020.

1.) Ark središče

Ark središče je kmetija, center, gospodarstvo ali ustanova, ki redi slovenske avtohtone pasme domačih živali in je prvenstveno namenjena izobraževanju in ozaveščanju javnosti o slovenskih avtohtonih pasmah domačih živali in ohranjanju genetske variabilnosti živalskih virov.

Ark središče sodeluje pri zagotavljanju posebna finančna sredstva za izvajanje svojih dejavnosti. Zaželeno je, da je ark središče vključen v program ekološkega kmetijstva in poleg ohranjanja slovenskih avtohtonih pasem domačih živali ohranja tudi avtohtone sorte kmetijskih rastlin.

2.) Reja avtohtonih pasem domačih živali

V središču naj bo predstavljenih čim več slovenskih avtohtonih pasem domačih živali, odvisno od obstoječe infrastrukture in prisotnih dejavnosti. Obremenitev lastnih ali zakupljenih kmetijskih površin, namenjenim reji avtohtonih pasem domačih živali mora ustrezati od 0,5 do 1,9 GVŽ/ha. V središču naj bo vsaj po ena pasma, iz vsake od spodaj navedenih skupin:

Skupina A: cikasto govedo, slovenski hladnokrvni konj, posavski konj, lipicanski konj, krškopoljski prašič.

Skupina B: jezersko solčavska ovca, bovška ovca, belokranjska pramenka, istrska pramenka, drežniška koza.

Skupina C: štajerska kokoš, kranjska čebela.

Ark središče mora rediti najmanj tri slovenske avtohtone pasme domačih živali iz zgoraj navedenih skupin. Komisija lahko odobri rejo dveh vrst živali znotraj skupine (po dve bodisi iz skupine A bodisi iz skupine B, namesto iz posameznih skupin A in B).

3.) Poreklo živali

Živali na kmetiji iz skupin A in B morajo biti vpisane v rodovniško knjigo in vključene v odoben rejski program za določeno avtohtono pasmo domačih živali. V kolikor živali v ark središču niso vključene v rejski program, morajo kot čistopasemske živali izhajati neposredno iz rej oziroma kmetijskih gospodarstev, ki so vključena v odobrene rejske programe.

Komisija lahko za konkretne primere odobri, da se ark središču priznajo tudi čistopasemski pitovni prašiči.

V primeru reje kokoši morajo rejci rediti minimalno 10 čistopasemskih živali, ki izhajajo iz jate, vključene v rejski program.

V primeru reje kranjske čebele rejci redno zagotavljajo, da v svojem čebelarstvu nimajo več kot 2 % delavk z rumenimi obročki na zadku.

Ark središče v skladu s pripadajočim rejским programom, ali z nakupom živali v skladu s temi pravili, v prireji ohranja ali povečuje stalež živali avtohtonih pasem. V primeru lastne vzreje mora biti namenjena posebna pozornost načrtovanju parjenja in preprečevanju parjenja v sorodstvu.

Ugotovitve in priporočila komisije:

Ekološka kmetija Kovk leži na Spodnjem Jezerskem in obsega 156 ha kmetijskih površin, od katerih je velik del gozdnih površin. Kmetija leži v osrčju neokrnjene narave s čudovitim razgledom na ostenja Kamniško-Savinjskih Alp. Osnovno dejavnost na kmetiji predstavlja gozdarstvo in reja slovenskih avtohtonih pasem domačih živali. Na strmih hribovskih in gorskih pašnikih je delo s kmetijsko mehanizacijo skoraj nemogoče, zato je reja ovc nadvse primerna in so jih v teh krajih redili že od nekdaj.

Na kmetiji redijo avtohtone pasme domačih živali: jezersko-solčavsko pasmo, cikasto govedo, krškopoljske prašiče, drežniške koze, štajerske kokoši in kranjsko čebelo.

Na kmetiji se nahaja alternativna testna postaja za testiranje ovnov jezersko-solčavske pasme. Vsako leto na kmetiji poteka tradicionalna licitacija plemenskih ovnov, ki jo obiščejo rejci te pasme. Na kmetiji se ukvarjajo tudi s predelavo volne in oblikovanjem polstenih izdelkov ter z izdelavo kakovostnih suhomesnatih izdelkov.

Pri kranjski čebeli beležijo v zadnjem letu velike izgube zaradi varoje in nameravajo kupiti nove.

Pri štajerski kokoši bodo povečali jato in so že vzpostavili kontakt z BF.

Krškopoljski prašiči so ustrezno označeni, v tipu in imajo urejen izpust.

Ovce jezersko-solčavske so pozimi v hlevu in imajo možnost izpusta, v času vegetacije na paši.

Živali so v ustreznem tipu in dobro oskrbovane.

Prijavni obrazec za pridobitev st

V skladu s Programom varstva biotske raznovrstnosti v 2 sprejetje ark središč Javna služba nalog genske banke v slovenskih avtohtonih pasem z vzpostavitvijo sistemov "A domačih živali in avtohtone sorte kmetijskih rastlin so dej

Rejec / Organizacija: Vida Mihaela Matk

Naslov: Robanov kot 39, 3335 S

Kontaktna številka: 051 364 181

Stalež živali avtohtonih pasem (v skladu s Pravilnikom

Vrste, pasme in kategorije rejnih

GOVEDO	Cikasto govedo - CK	Stara do štirih let Mladost goveda od 5 Mladost goveda od 6 Govedo od dveh Kozle mlatice (ml)
JEZERSKO-SOLČAVSKO PASMO	Jezersko solčavsko pasmo	Jezersko solčavsko pasmo
BOVŠKA - BO	Bovška - BO	Ovce starejše od en leta oz. so že jagnile
BOKRANJSKA PLEMENKA - BP	Bokranjska plemenka - BP	Ovni starejši od ene Kozlički stari manj
ISTRSKA PRAMENKA - IP	Istrska pramenka - IP	Ovni starejši od ene Kozlički stari manj
DREŽNIŠKA KOZA - DK	Drežniška koza - DK	Koze starejše od en leta oz. so že jarile
KOZLI STAREJŠI OD ENE	Kozli starejši od ene	Kozli starejši od ene
LIPICANSKI KONJ - LK	Lipicanski konj - LK	Žrebata do enega let
SLOVENSKI HLADNOKRVNI - SHK	Slovenski hladnokrvni - SHK	Konji, starejši od en
POSAVSKI KONJ - PK	Posavski konj - PK	Sesni puijski
KRŠKOPOLJSKI PRAŠIČI - KP	Krškopoljski prašiči - KP	Mladi prašiči od 30 Plemenske svinje Plemenski merjasci
ŠTAJERSKA KOKOŠ - ŠK	Štajerska kokoš - ŠK	Piščanci Jarkice Kokoši in petlini
KRANJSKA ČEBELA - KČ	Kranjska čebela - KČ	Število čebeljih dru
KRAŠKI OVČAR - KO	Kraški ovčar - KO	Število živali

Postopek ustanovitve ark kn
ki so dostop

Izvajalec Javne

Obtežba - skupne kmetijske površine: 23 ha
- površine, namenjene za rejo avtohtonih pasem domačih živali: 23 ha
- obtežba za rejnimi živalmi avtohtonih pasem: GVŽ/ha
- druge pasme rejnih živali (skupno): GVŽ: kose-slov. svinje, alpage - 112 mladci, kolosji 5*

Reja živali in označevanje ☐ tehnologija reje ☐ avtohtone pasme ločene od drugih in ustrezno označene
- obtežba za pridelane krme: %

Drugi kriteriji ☐ objavljen delovni čas / razpored terminov za obiske, kje: ob področni regiji
☒ pravljanje pasem in usposobljenost za predstavitev
☒ urejenost kmetije (prostor za predstavitev, čistoča, pravilno oskrbljene živali)
☒ dostopnost (javni/organizirani prevoz):

Dodatno: ☒ ekološko kmetovanje
☒ trženje izdelkov/storitev: Bičke - polsteni izdelki, suhomesnati izdelki
☐ avtohtone sorte rastlin: od cipe in krškopoljske, ovce, med, kremo iz macesnov
☐ turistična dejavnost: med, kremo iz macesnov
☒ drugo: smole

Podpis rejca / pooblaščenega
zastopnika organizacije ob prijavi

IME, PRIIMEK [tiskano]: Vida Mihaela Matk

Kraj, datum: 06.10.2012 Podpis: [Signature]

SOFIJA
Rega

Kmetije s statusom ARK & povezava s turizmom

Avtohtone pasme kot osrednji element turistične ponudbe

– omogočajo stik s preteklostjo in obogatijo ponudbo ter vzdušje na kmetiji

Eko-socialna kmetija Korenika; osrčje Goriškega, vas Šalovci, obnavljajo in negujejo sožitje med naravo in ljudmi. Usposablajo ranljive družbene skupine. Pridelujejo zelenjavo, zelisča, žitarice ter predelava v izdelke z ekološkimi certifikati. Spletna in eko trgovina. Živalski vrt. Počitniški tabori. Tematske delavnice. Psihosocialna podpora.

Pasme: cikasto govedo, krškopoljski prašič, štajerska kokoš, kranjska čebela

Kmetija Koroša; Križevci pri Ljutomeru. Reja okoli 250 prašičev, polovica KP. Predelava mesa. Prodaja izdelkov ter svežega mesa v lastni trgovini. Poljedelstvo, sadjarstvo. Buče, sončnice za olje, česen.

Pasme: krškopoljski prašič, istrska pramenka, štajerska kokoš

Turistična kmetija Šenkova domačija, Zgornje Jezerko (www.senkovadomacija.si), tržijo številne oblike prenočevanja - sobe, apartnaji, kampiranje, spanje na seniku, pastirska koč v gorah z velikim poudarkom na zgodbi in zgodovini domačije ter družinskih članov, kamor se avtohtone pasme pogosto vpletajo in domačiji dajejo dodatno kredibilnost in edinstvenost.

Pasme: cikasto govedo, jezersko solčavska ovca, krškopoljski prašič, štajerska kokoš

Obiščite slovenske ark kmetije in ark središča

ARK KMETIJE in ARK SREDIŠČA po Sloveniji

Obiščite katero od lokacij slovenske ark mreže
in spoznajte slovenske avtohtone pasme domačih živali
ter prednosti njihove uporabe

istrska pramenka

jezersko-solčavska ovca

belokranjska pramenka

bovška ovca

oplemenjena jezersko-solčavska ovca

drežniška koza

krškopoljski prašič

kranjska čebela

lipicanski konj

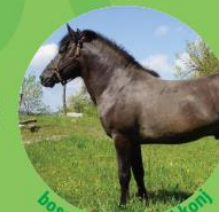
posavski konj

slovenski hladnokrvni konj

stajerska kokos

bosanski planinski konj

cikasto govedo

ARK KMETIJE

- 1 Ekološka kmetija Pri Muri
Lukovica
prametak@siol.net
- 2 Socialna kmetija Korenika
Korenika
www.korenika.si
- 3 Kmetija Krejan
Mislinja
dani.krejan@gmail.com
- 4 Ekološka kmetija pri Šuštarju
Predvor
www.ekosustar.si
- 5 Turistična kmetija Na Matkovem
Solčava
www.matk.si
- 6 Visokogorska ekološka kmetija Knez
Solčava
vida.matk@gmail.com
- 7 Kmetija Klemen Petek „pri Mušču“
Gornji Grad
muscek@siol.net
- 8 Ekološka kmetija Račič Rok
Šmarješke toplice
www.facebook.com/ekokmetijaracetic
- 9 Ekološka kmetija Smrtnik Janez „Kovk“
Zgornje Jezersko
kovk@siol.net
- 10 Stopar Franc „Mežner“
Črna na Koroškem
stopar.franc27@gmail.com
- 11 Turistična eko kmetija „Mlin Grbac“
Kostel
www.facebook.com/Mlin.Grbac-uzna-ARK-kmetija
- 12 Ekološka kmetija Totter Ciril
Gradac
www.facebook.com/Ekološka-kmetija-Totter
- 13 Turistična kmetija Šenkova domačija
Zgornje Jezersko
www.senkovadomacija.si
- 14 Ekološka kmetija Matjaž Zagorc „Pr' Maklavž“
Sentjernej
matjaz_zagorc@siol.net

ARK SREDIŠČA

- 15 Biotehniški center Naklo
Naklo
www.bc-naklo.si
- 16 Kmetija Smolej-Uric
Jesenice
www.kmetijasmolej.si
- 17 Ekološka kmetija Tekavec Valentin
Stari trg ob Kolpi
val.tekavec@yahoo.com
- 18 Turistična kmetija Pri Martinovih
Krška vas
www.martinovi.com
- 19 Kmetija Ušen
Sempeter v Savinjski dolini
www.usen.si
- 20 Kmetija Bojana in Boris Kete
Ajdovščina
bori.kete@gmail.com
- 21 Ekološka kmetija Urban Kovačič
Veliki Gaber
www.facebook.com/ArKovacic
- 22 Petra Sladek
Gabrovka
www.raznolikost.si
- 23 Kmetija Slavec
Knežak
<https://www.zadarnace.si/pouzdniki/kmetija-slavec/>
- 24 Ekološka kmetija Žgajnar
Postojna
<https://biadobrote.si/>
- 25 Kmetija Koroša
Kriševci
www.facebook.com/Mlin.Grbac-uzna-ARK-kmetija

Statusi 2016-2022

	ARK	
leto	kmetije	središča
2016	4	7
2017	6	
2018	2	
2019		1
2020	2	
2021		3
2022		1

Izstop: 2 središča

Zamenjava statusa: 1 ark kmetija v ark središče

STANJE: NOVEMBER 2022: 14 kmetij + 11 središč s statusom ARK

Hvala lepa za pozornost in lep dan!

